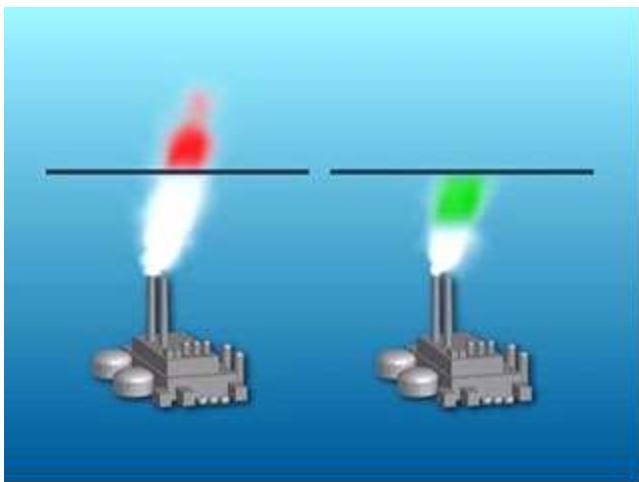

REANIMACIJA EU ETS ŠEME

STRASBUR - Evropski parlament je 3. jula odobrio plan zamrzavanja izdavanja 900 miliona dozvola za emisije CO₂ kako bi se smanjio njihov višak na tržištu u okviru EU Sistema trgovine emisijama (ETS) i

ojačala cena ovog ključnog instrumenta EU klimatske politike. Predlog je prihvaćen uz uveravanja Evropske komisije da ova mera neće biti ponavljana, niti će voditi permanentnom povlačenju - ovim paketom zamrznutih dozvola. **Bloomberg** je javio da je odluka odmah na londonskoj berzi podigla cene ETS dozvola za isporuke u decembru za 7,2%, na 4,60€ po toni. Usvojena mera takođe predviđa novu

reviziju rizika od tzv. curenja CO₂, ako energetski intenzivna industrija izmesti pogone van EU da bi izbegla trošak kupovine emisionih dozvola. Iznenadajućom pobedom pro-ETS lobija se ocenjuje odbacivanje amandmana koji je predviđao izmeštanje dodatnih fondova za pomoći najvećim potrošačima energije da investiraju u mere energetske efikasnosti. Dok iz sektora "zelenog" biznisa stižu pohvale glasanju Parlamenta, udruženja energetski intenzivne privrede upozoravaju Brisel da na duži rok reformiše ETS šemu kako ne bi blokirala rast ovog

sektora, niti ga primoravala da premešta investicije van Evrope. Komisija treba na jesen da izađe sa predlogom regulisanja ETS šeme na duži rok, uključujući mere povećanja cilja smanjenja emisija CO₂ za kompanije obuhvaćene šemom i potpunog povlačenja nekih dozvola sa tržišta. Odluku Parlamenta mora da odobri Savet Evrope, što prema oceni posmatrača nije izvesno, uz procene da bi finalna odluka mogla biti odložena za posle izbora u Nemačkoj.

BRISEL – Evropsko udruženje proizvođača električne energije EURELECTRIC pozdravilo je Zeleni papir Evropske komisije o okvirima za klimatsku i energetsku politiku za 2030. i apelovalo na njegovo što skorije

usvajanje, kako bi investitori dobili dovoljno vremena da se pripreme. EURELECTRIC u saopštenju objavljenom 2. jula predlaže

- ponovno obavezivanje EU vlasti na potrebu kompletiranja unutrašnjeg energetskog tržišta;
- određivanje cilja smanjenja emisija CO₂ od najmanje 40% za privedu u celini u poređenju sa 1990,
- aktivniju EU politiku u oblastima elektrifikacije u saobraćaju, grejanju/hlađenju i inteligentnim mrežama,
- jačanje ETS šeme trgovine dozvolama za emisije CO₂;
- fazno ukidanje svih subvencija u oblasti energije do 2020. i dalje, uz poštovanje postojećih ugovora;
- uključenje proizvođača obnovljivih izvora energije u tržište, uz iste balansne i planske obaveze koje imaju i drugi akteri;
- određivanje faza za značajne promene pre 2020. radi mirnog prelaska na nova pravila tržišta.

2

SOFIJA – Bugarska Nacionalna elektroenergetska kompanija (NEK) mogla bi se suočiti sa mesecima plaćanja kaznenih penala od 9.000 leva na dan (4.600 evra) zbog kašnjenja u sprovodenju izdvajanja iz kompanije Elektroenergetskog sistem operatera (ESO). U skladu sa odredbama trećeg energetskog paketa EU, NEK je ovo morao da uradi do 30. juna, pa je bugarski ministar privrede i energije Dragomir Stojanov krivicu prebacio na bivšu privremenu vladu te zemlje. On je na vanrednoj press konferenciji u nedelju kazao da u narednih nedelja dana Bugarski energetski holding (BEH) mora da preuzme punu kontrolu nad ESO-m od NEK-a, dodajući da Evropska komisija u međuvremenu može da odreže Bugarskoj dnevne penale od 9.000 leva. *Darik radio*

SOFIJA - Austrijska energetska grupacija EVN saopštila je da je tužila Bugarsku Međunarodnom centru za poravnanje investicionih sporova (ICSID) zbog kršenja odredbi investicionog ugovora. EVN u tužbi navodi da je bugarska vlada prekršila međunarodne propise o zaštiti investicija time što je početkom 2013. godine uvela promene u načinu određivanja cena električne energije i naknada za energiju iz obnovljivih izvora. Te mere nanele su značajnu štetu EVN-u. Kompanija ukazuje takođe da je u više navrata bezuspešno pozivala vladu u Sofiji na pregovore oko tih problema. EVN ne navodi koliki je odštetni zahtev, javlja bugarski dnevnik *Novinite*.

LONDON – EU treba da prestane sa “zavrtanjem” evropskog energetskog tržišta u koristi obnovljivih izvora (OIE) i omogući Velikoj Britaniji da izgradi 14 miliardi funti skupu nuklearku Hinkley C, rekao je za **EurActiv** zamenik generalnog direktora Konfederacije britanske industrije (CBI) Neil Bentley. Projekat bi međutim

morao da dobije veliku pomoć države, što je u suprotnosti sa EU tržišnim pripisima, pa će verovatno morati da obezbedi i dozvolu Evropske komisije. EurActiv ocenjuje da su tržišni kapaciteti i „pomoć za proizvodnju“ dve oblasti za koje Brisel smatra da bi mogle da izazovu protivurečnosti između britanske energetske strategije i EU pravila o subvencijama. Kratem juna ministarstvo finansija u Londonu je dalo garancije u visini

10 miliardi funti (11,6 mlrd.€) kako bi francuski energetski gigant EDFgradio nuklearku Hinkley C. Francuzima je navodno obećana minimalna otkupna cena struje od oko 115€/MWh u periodu od 30-40 godina, što je EU komesar za energiju nazvao „sovjetskom“. Britanska vlada takođe nudi velikodušne garantovane cene novim vetroparkovima – 181€ za megavatčas za offshore i 116€/MWh za parkove vetrenjača na kopnu, ali za period od svega pet godina.

3

PARIZ - Francuski energetski regulator CRE najavio je da će uskoro vredi preporučiti uvođenje pametnih brojila za prirodni gas, kojima bi se potrošnja tog energenta, kako procenjuje, smanjila do 1,5%. Ako francuska vlada prihvati taj projekat, zamena brojila trajala bi između 2015. i 2022. Nova brojila razvio je lokalni distributer gasa GrDF, deo francuskog gasnog kolosa GDF Suez. Osim energetske efikasnosti, tvrdi se da bi inteligentna brojila mogla da stvore uštedu na potrošnji gasa u vrednosti miliardu evra. Naplata gasa radila bi se prema stvarnoj potrošnji, a ne na osnovi procene kao što je to danas,javlja **SEEnews**.

PEKING - Kineska vlada nedavno je izdala novo pravno tumačenje koje će sudovima omogućiti izdavanje osetno strožijih kazni za ekološke zločine, uključujući i smrtnu za najteža kaznena dela protiv prirodne okoline. Promenama je prethodio niz protesta građana protiv zagađenog vazduha i vode, hemijskih fabrika i drugih projekata koji ozbiljno ugrožavaju zdravlje. Novinska agencija **Xinhua** javlja kako su Vrhovni narodni sud i Vrhovni narodni tužilac zajednički izdali dokument kojim se pojašnjavaju kriterijumi presuda za kaznena dela protiv prirodne okoline.

4

obezbio stavkom u garanciji da ona ne važi ukoliko je gorivo namenjeno za nuklearke drugog proizvođača, dodaje moskovski dnevnik.

TOKIO – Operater nuklearke Fukušima, Tokyo Electric Power Co., ili Tepco, zatražiće od regulatora dozvolu da ponovo pokrene dva reaktora na istoku Japana. To je ujedno prvi njihov zahtev posle katastrofe od pre dve godine. Tepco planira da pokrene dve od sedam jedinica u nuklearki Kashiwazaki-Kariwa, po kapacitetima najvećoj nuklearnoj elektrani u svetu. Ova elektrana, na nekih 140 milja severoistočno od Tokija, nije bila oštećena tokom zemljotresa i cunamija iz 2011, ali ju je inspekcija svejedno od tada zatvorila. [ruvr.ru](#)

HELSINKI – Finski operater nuklearnih kapaciteta Fennovoima potpisao je predugovor sa ruskim Rusatom Overseas, podfirmom Rusatoma, o gradnji nuklearne elektrane Hanhikivi 1, kapaciteta 1.200 MW, na greenfield lokaciji na severu zemlje. Iz kompanije je saopšteno da se razgovara i o prodaji udela od 34% u Fennovoima Rusatomu, što je i opredelilo finsku firmu da se odluči za Ruse, umesto japansku Toshiba. [The Moscow Times](#)

PRAG - Češka energetska firma ČEZ objavila je da će odložiti do septembra i oktobra dalje pregovore sa kompanijama zainteresovanim za izgradnju dva reaktora u nuklearki Temelin, iako su ranije bili planirani za juli. Kako prenosi [Prague Monitor](#), to je očekivan korak posle ostavke premijera Petra Nečasa i odlaska dela ministara iz vlade zbog nedavne špijunske afere. ČEZ o pomenutom poslu pregovara sa, američko-japanskim firmom Westinghouse i rusko-češkim konzorcijumom MIR.1200.

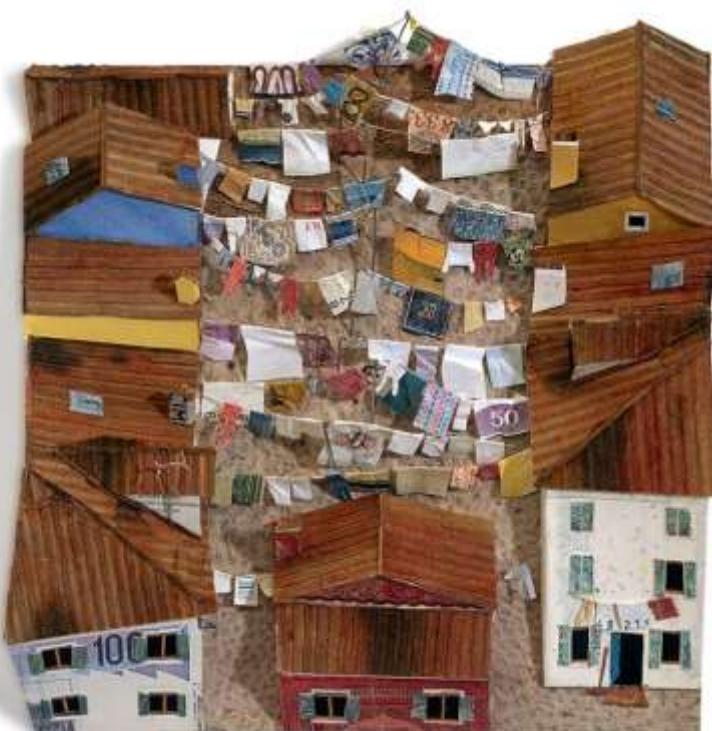
MOSKVA – Globalno tržište nuklearne energije jasno je podeljeno između dve sile – Rusije i SAD, piše moskovska *Pravda* i dodaje da je tehnologija građena tako da izbor jednog partnera određuje i pravac vektora saradnje u budućnosti. List navodi da je u tom smislu rečito negativno iskustvo ukrajinskog Energoatoma koji je 2008. dogovorio sa američkom kompanijom Westinghouse da je snabdeva nuklearnim gorivom za sovjetske reaktore TBC-W. To je u aprilu prošle godine izazvalo smetnje u radu Južne ukrajinske nuklearke, a zbog strukturalnih nedostataka američkog proizvođača goriva. Sada se ukrajinska strana spremila da tuži američku kompaniju i traži kompenzaciju, ali se Westinghouse

SOFIJA - Bugarska vlada je napravila prvi korak prema realizaciji prvog skladišta za nuklearni otpad u Bugarskoj. Lokacija veličine 44,92 ha će biti kod mesta Harlec u blizini NE Kozloduj. Prema zahtevima EU, Bugarska do 2015. godine mora da sagradi sopstveno skladište za nuklearni otpad, koji je do sada izvozila u Rusiju. [Novinite](#)

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE - OIE

PARIZ - Prema podacima Međunarodne agencije za energiju (IEA), proizvodnja električne energije iz vetra, sunca i hidroelektrana činiće do 2018. godine gotovo 25% globalnog energetskog miksa, što će biti više od udela energije proizvedene iz gasa ili nuklearnih elektrana. Taj trend omogućće u prvom redu velika ulaganja u OIE u Kini, navodi IEA. Uz to, IEA upozorava vlade da ne zanemaruju svoje obaveze prema planovima za smanjivanje emisija ugljen dioksida, jer su globalne subvencije za fosilna goriva još šest puta veće od subvencija za obnovljive izvore,javlja novinska agencija [UPI](#).

5

HAG - Italijanska mafija ulaže u sektor obnovljivih izvora energije kako bi oprala novac i iskoristila evropske subvencije, otkriva u najnovijem izveštaju Europol. EU policijska kancelarija je do tih saznanja dodla analizirajući poslove preko kojih Peru novac četiri italijanske mafijaške organizacije. "Informacije otkrivaju da italijanske mafije sve više ulažu u sektor obnovljivih izvora energije, posebno vetroelektrane, kako bi iskoristile velikodušne evropske kredite i subvencije, što im omogućuje pranje

novca legalnim ekonomskim delatnostima", kaže se u izveštaju objavljenom 4.jula. Pre godinu dana italijanska policija je zaplenila imovinu 'Ndranghete, kalabrijske mafije, u vrednosti 350 miliona evra, uključujući jedan od najvećih vetro-parkova u Evropi, u regiji Crotone. Elektrana s 48 vetroagregata sagrađena je preko desetak italijanskih i evropskih firmi paravana. Glavne italijanske mafijaške organizacije, Cosa Nostra, 'Ndrangheta i Camorra iz Napulja, ostvaruju godišnji obrt od 116 milijardi evra, prema UN kancelariji za borbu protiv droge i kriminala. To je više od vrednosti godišnjih prodaja najveće italijanske kompanije, naftnog giganta Eni. [AP](#), [Reuters](#)

REGION ENERGETSKE ZAJEDNICE

ZAGREB - Energetski institut Hrvoje Požar (EIHP) postao je referentni centar Evropske unije koji će klasifikovati energetske projekte u jugoistočnoj i istočnoj Evropi u vrednosti od 30 milijardi evra, potvrdila je Viktorija Dudjak, iz EIHP-a na 5. Energetskoj areni 4. jula u Zagrebu.

ZAGREB – U Hrvatskoj je zaključno sa junom ove godine u sistemu subvencija, u pogonu bilo 265 elektrana na obnovljive izvore energije (OIE), ukupnih kapaciteta 261,13 MW. Sa finansijske strane, u sektor OIE u Hrvatskoj je do sada uloženo više od pola milijarde evra, stoji u upravo objavljenoj studiji Saveza za energetiku Zagreba i Energo Media Servisa. Po instalisanoj snazi, na prvom mestu su vetroelektrane sa ukupno 225,25 MW, na drugom kogeneracijska postrojenja s ukupno 11,5 MW, a na trećem elektrane na biogas s ukupno 8,1 MW. [croenergo](#)

ZAGREB - Slovenski GEN-I mogao bi da izgubi posao snabdevanja hrvatskih državnih institucija električnom energijom. Kako piše [Poslovni dnevnik](#), drugoplasirana na nedavnom tenderu, firma Profectio Energija uložila je žalbu Državnoj komisiji za kontrolu javne nabave u kojoj tvrdi da GEN-I, nije dostavio ispravnu dokumentaciju. Kako se navodi, sporni su dokumenti o nekažnjavanju, potvrde o stanju duga, ali i sporazum koji je sklopljen s Hrvatskim operatorom tržista energije. Pomenuti tender od stotinak miliona kuna proglašen je "poslom godine" u hrvatskom elektroenergetskom sektoru, prvenstveno zbog velike besplatne reklame koju su Slovenci dobili zbog činjenice da su najvažnije državne institucije kao klijente preoteli državnoj Hrvatskoj elektroprivredi. Ipak, ako Državna komisija usvoji žalbu, GEN-I-jeva ponuda mogla bi biti proglašena neispravnom, a posao će dobiti Profectio.

ZAGREB - Ministar privrede Hrvatske Ivan Vrdoljak rekao je 2. jula da je pravilo kod otvaranja tržista u svim zemljama koje su ušle u EU takvo da su raniji monopolisti na energetskom tržištu gubili i više od trećine tržista cena električne energije. On je rekao da očekuje da će HEP vrlo brzo izaći s novim tarifama". Na pitanje - hoće li to biti niže cene odgovorio je da HEP već sada ima niže cene nego što su one koje nemački RWE i slovenski GEN-I-a imaju na tržištu. "Oni se pozicioniraju, što je razlog ulaska s nižim cenama", kaže Vrdoljak koji očekuje da će HEP maksimalno sniziti cene zbog pozitivnih hidroloških uslova.. [Poslovni.hr](#)

PODGORICA - Kilovat električne energije u Crnoj Gori poskupeće od 1. avgusta za jedan cent, odnosno za oko dva i po odsto i sa uračunatim PDV-om od 19 odsto. Elektroprivreda Crne Gore dostavila je 1. jula Regulatornoj agenciji za energetiku (RAE) primedbe i sugestije na rezultate korekcija dozvoljenog prihoda, a konačnu odluku o poskupljenju struje, regulator bi trebao da doneše do 16. jula. Prema informacijama [Dnevnih novina](#) struja bi trebalo da poskupi između dva i dva i po odsto, a nove cijene struje počeće da se obračunavaju od 1. avgusta.

ZAGREB – Inina firma Prirodni plin obavijestila je u ponedeljak Hrvatsku energetsku regulatornu agenciju i Ministarstvo privrede da nije više u mogućnosti da isporučuje prirodni gas distributerima - Elektrometalu iz Bjelovara, Moslavina plinu iz Kutine i Ivaplinu iz Ivanićgrada, zbog nemogućnosti naplate potraživanja, pa najavljuje raskid ugovora s navedenim firmama od 1. avgusta. Reč je o snabdevačima domaćinstava gasom, a u Prirodnom plinu ističu da već duže od godinu dana pokušavaju da reše problem naplate dugovanja od preko 50 miliona kuna, od čega se na domaćinstva odnosi 30 miliona kuna duga. [Poslovni.hr](#)

SARAJEVO - Bosna i Hercegovina mogla bi se suočiti s nestašicom nafte ili poskupljenjima ukoliko se

uskoro u potpunosti ne razreši problem s postupkom uvoza nafte iz luke Ploče u Hrvatskoj, gde su problemi nastupili od ponedeljka s ulaskom Hrvatske u Evropsku uniju, objavio je u subotu Dnevni Avaz. Generalni direktor Terminala Federacije BiH Rasim Kadić rekao je za Avaz da je sprečavanjem dovoza cisterni s naftom iz Hrvatske u BiH već stvoren loš imidž i upozorio i na mogućnost poskupljenja naftnih derivata ukoliko se poteškoće nastave.

Terminali Federacije BiH su krovna firma koja upravlja Naftnim terminalima u Pločama koji BiH snabdevaju značajnim količinama naftnih derivata, mada je najznačajniji izvor goriva rafinerija nafte u Brodu. Više desetina cisterni punih gorivom, koje su od ponedeljka bile blokirane u luci Ploče, počele su da ulaze u BiH, ali problem nije do kraja otklonjen.

7

